

УДК 370.2

DOI 10.31494/2412-9208-2023-1-2-298-305

**DIGITAL STORYTELLING AS A TOOL
FOR SOCIO-EMOTIONAL COMPETENCIES DEVELOPMENT
IN THE ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM**

**ЦИФРОВИЙ СТОРИТЕЛІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ СОЦІО-
ЕМОЦІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Bohdana SALIUK,

PhD in Philology, Associate
Professor

bohdanasaliuk@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-9952-2399>

Iryna SHKOLA,

PhD in Philology, Associate
Professor

ireneshkola@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-1455-6371>

Богдана САЛЮК,

кандидат філологічних наук,
доцент

Ірина ШКОЛА,

кандидат філологічних наук,
доцент

*Berdiansk State Pedagogical
University,*

✉ 4, Schmidta St., Berdiansk,
Zaporizhzhia oblast, 71100, Ukraine

*Бердянський державний
педагогічний університет,*

✉ вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ,
Запорізька обл., 71100, Україна

Original manuscript received: August 21, 2023

Revised manuscript accepted: August 30, 2023

ABSTRACT

The modern educational environment actively integrates social-emotional learning (SEL) to promote social adaptation, ethical culture, and emotional development of students. This article considers the method of digital storytelling as a tool for the formation of social-emotional competencies of students during English classes.

The article examines social-emotional competencies, known as CASEL5, which are self-awareness, self-management, relationship skills, responsible decision-making, and social awareness. At the same time, the analysis of the standards for basic and full general secondary education in Ukraine (2011 and 2020) proved the productivity of the linguistic and literary educational field in the integration of social-emotional learning, where the use of the storytelling method, in particular digital, enables the formation of key social-emotional competencies of students.

The method of digital storytelling is implemented through various online platforms and related tasks. For example, creating comics appears as a visualization of complex stories, which helps students improve not only SEL competencies but also foreign language communicative competence, creativity, and digital literacy. This goal is also facilitated by the use of online cubes for storytelling, and emojis.

The article also highlights AI-enabled online books as a tool for social-emotional learning. The Storybooks platform generates online books at the user's request. The generated stories are aligned with social-emotional learning themes and end with questions that stimulate discussion among students, thus encouraging them to think critically and reflect.

The study found that digital storytelling serves as a powerful channel for students to express emotions, empathy, improve their ethical skills and social responsibility. This method develops a constructive dialogue, the articulation of thoughts and beliefs, as well as the visualization of universal values and life experience, and thus contributes to the holistic development of students' socio-emotional competencies.

Keywords: digital storytelling, socio-emotional learning, socio-emotional competence, English language classes.

Вступ. Освітнє середовище, враховуючи виклики, з якими прийшлося зіткнутись в останні кілька років, активно впроваджує соціально-емоційне навчання в повсякденну практику, адже сформовані в учнівства відповідні компетентності сприяють їх успішній адаптації до навколишнього середовища, визначають якість взаємодії з іншими людьми, формують стійкі стосунки, сприяють самовизначенню та досягненню особистісних цілей, тобто буквально готують до життя в суспільстві.

Як педагогічна методологія соціально-емоційне навчання (СЕН) має за мету посприяти розумінню учнями різного віку своїх емоцій, розвитку в них емпатії та соціальних навичок. Ґрунтовне дослідження та популяризація СЕНу проводиться заснованою у 1994 році американською організацією «Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning» (скорочено CASEL, «Співпраця для академічного, соціального та емоційного навчання»), що визначає СЕН неодмінною складовою освіти.

В останню декаду соціально-емоційне навчання поступово декларується і реалізовується в різних програмах й української системи освіти. Наприклад, відповідно до наказу МОН №1431 від 18.11.2019 р. на базі 26 закладів загальної середньої освіти впроваджується п'ятирічна експериментальна програма «Соціально-емоційне та етичне навчання» (СЕЕН), науково-методичними керівниками якої є громадська організація «ЕдКемп Україна» за участі Інституту модернізації змісту освіти, Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України та за підтримки GIZ Civil Peace Service Ukraine [3;5].

Водночас, Державна служба якості освіти анонсувала участь восени 2023 року українських дітей 10 і 15 років, разом з їх однолітками з 15 країн світу, в опитуванні Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), що є етапом масштабного дослідження соціально-емоційних навичок. Крім того, до опитування буде залучено і контекст, у якому перебувають учні, – батьки, вчителі, адміністрація закладів освіти [2].

Тож, всебічне дослідження соціально-емоційного навчання актуалізує і вивчення ефективних методів та інструментів його реалізації в освітньому процесі. Одним з таких методів є сторітелінг, що може стати ергономічним підходом до впровадження СЕНу на уроках, зокрема англійської мови.

Питання використання методу сторітелінгу в соціально-емоційному навчанні цікавить багатьох дослідників, але переважно в межах дошкільного та молодшого шкільного віку. Так, фінські вчені Merja Koivula, Leena Turja, Marja-Leena Laakso вивчали можливості використання ігрового сторітелінгу в соціально-емоційному навчанні 5-6-

річних дітей [8], а іспано-нідерландська група їх колег (Alejandro Catala, Hannie Gijlers, Iris Visser) проводила експеримент з розпізнавання емоцій і пригадування історій дітьми дошкільного віку з використанням книжочок-картинок і «таблиць-історій» під керівництвом людини та робота (специфічного програмного забезпечення) [6].

Натомість, застосування сторітелінгу, зокрема цифрового, для формування СЕН компетентностей в учнів середньої та старшої школи під час вивчення певного предмету, як-от англійської мови, мало досліджене.

Мета статті – проаналізувати можливості онлайн-ресурсів для створення цифрового сторітелінгу в контексті формування соціально-емоційних компетентностей в учнів під час навчання англійської мови.

Методи та методики дослідження: метод аналізу і синтезу наукових праць з педагогіки і методики викладання англійської мови релевантних темі дослідження, а також аналіз онлайн-ресурсів для цифрового сторітелінгу.

Результати та дискусії. Основною метою в соціально-емоційному навчанні є формування в учнів ключових соціально-емоційних компетентностей, які ще називають CASEL5: самоусвідомлення, саморегуляція, побудова стосунків, прийняття відповідальних рішень, соціальна свідомість. Досягнення цієї мети стає можливим через взаємодію педагогів з класом (СЕН інструкції, відповідний клімат), адміністрацією школи (СЕН культура, практика і політика), родинами або опікунами учнів (партнерство) та локальними громадами (узгодженні освітні можливості) (рис. 1) [9].

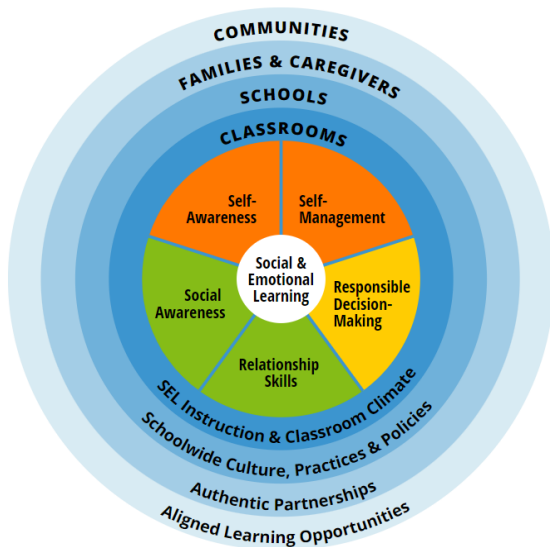

Рис. 1. Рамка компетентностей CASEL5

Крім того, до цього переліку рівнів взаємодії варто додати рівень політики державних інституцій щодо впровадження СЕНу, зокрема, в контексті відповідних законодавчих і виконавчих документів.

Так, в Аналітичному огляді «Можливості для реалізації соціально-емоційного навчання в рамках реформи «Нова українська школа» (за загальною редакцією Лілії Гриневич та Світлани Калашнікової, 2021 рік) представлено результати вивчення освітньої політики в цьому напрямку, огляд наявних практик вчителів, а також порівняльний аналіз стандартів та освітніх програм середньої освіти щодо сприяння соціально-емоційному навчанню в співвідношенні до рамки CASEL5 [1].

Виявлено, що в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти (2011 р.) у мовно-літературній галузі, порівняно з іншими освітніми галузями, тією чи іншою мірою поставлені завдання, що відповідають формуванню усіх п'яти соціально-емоційних компетентностей. Оприєвлені такі дескриптори СЕНу в цій галузі: 1) самоусвідомлення – визначення особистих цінностей, розуміння стереотипів, упереджень; 2) самоуправління – виявлення самодисципліни та самомотивації, установлення власних та групових цілей; 3) прийняття відповідальних рішень – визначення способів розв'язання особистих або соціальних проблем, застосування навичок критичного мислення, уміння прийняти рішення після оцінки фактів, інформації та даних, оцінка особистого, міжособистісного, громадського впливів; 4) соціальна свідомість – сприйняття поглядів інших; 5) побудова стосунків – розбудова позитивних відносин, ефективна комунікація, уміння конструктивно вирішувати конфлікти [1:74-78].

Мовно-літературна освітня галузь також є продуктивною для СЕНу і відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020 р.) [1:80-86]. Однак, у загальному контексті всіх освітніх галузей цього Стандарту, «сфера особистісного дещо менше представлена у порівнянні із соціальною» [1:94].

Тож, формування соціально-емоційних компетентностей можливе, насамперед, на уроках мови та літератури. Під час читання і обговорення творів української і зарубіжної літератури, ведення читацького щоденника учні мають змогу розмірковувати над загальнолюдськими цінностями та національними особливостями, аналізувати емоції та поведінку персонажів, виявляти емпатію до них і порівнювати з власним досвідом тощо. При вивченні англійської мови розвиток компетентностей СЕН відбувається за допомогою методу сторітелінгу, водночас вдосконалюються і мовленнєва компетентність, збагачується словниковий запас, актуалізується відповідна граматики.

Історії, які передають складні емоції у зрозумілий учневі спосіб, розвивають самосвідомість і самоконтроль, емпатію та розуміння інших культур, етичне мислення, соціальну взаємодію через приклади ситуацій та рішень [7].

Наративізація соціально-емоційних компетентностей може відбуватись через різні види сторітелінгу – традиційну оповідь, рольові

ігри, читання вголос, ведення журналу, створення коміксів і книжкокартинок, блогінг та подкасти тощо.

Цифровий сторітелінг відрізняється від традиційного тим, що включає оцифрування історій та використання комп'ютерних програм та онлайн платформ для створення візуального контенту, таким чином полегшується рецепція інформації учнями з кліповим мисленням і привертається увага до конкретної теми [4:379]. В епоху глобальної цифровізації суспільних процесів, у тому числі освітнього, саме цей вид сторітелінгу стає досить ефективним інструментом і для соціально-емоційного навчання.

Розглянемо декілька онлайн платформ для створення цифрових історій та можливих завдань з різними формами залученості учнів.

Кубики для сторітелінгу. Замість традиційних граней від 1 до 6, як на гральних костях, кубики для сторітелінгу містять певну картинку, яку можна інтерпретувати. Учні складають історію індивідуально, в парах, міні-групах або всім класом (один учень – одна картинка – одне речення), усно або письмово. Тема подається узагальнено (наприклад, дружба чи вирішення проблеми), оскільки кубики випадають рендомно і часом складно вплести ту чи іншу картинку в історію. Тож, узагальненість тем дає учням більше простору для креативу та власних інтерпретацій. Вони обирають персонажа/ів, продумують сюжет, створюють історію, а після підготовки презентують.

Онлайн кубики для сторітелінгу:

- <https://eltbuzz.com/storytelling/storygen/>
- <https://davebirss.com/storydice-creative-story-ideas/>

Emoji Cave Painting (Печерний малюнок з емоджі). Висловити свої емоції або описати певну ситуацію учні здатні за допомогою різних емоджі, а їх однокласники розгадують цей «печерний малюнок», таким чином розвиваючи креативність і емпатію. Створити сучасний печерний малюнок можна у соціальних месенджерах (Telegram, WhatsApp тощо), у Zoom-конференції в чаті, або на онлайн дошках для співпраці JamBoard, Miro, Padlet, завантажуючи туди емоджі у форматі картинок png або jpg.

Бібліотеки емоджі:

- <https://getemoji.com/>
- <https://emojipedia.org/>

Рис. 2. Історія, створена за допомогою емоджі

Комікси. Створення коміксів дозволяє візуалізувати повноцінну історію з зачином, розвитком дії, кульмінацією та кінцем, обрати персонажів та наділити їх певною емоцією через міміку та жести, прописати їх діалоги. Таке завдання варто давати як мініпроект, аби було достатньо часу для креативної і технічної частин роботи.

Онлайн платформи для створення коміксів:

- <https://www.canva.com/create/comic-strips/> (зручна в користуванні, багато шаблонів)
- <https://www.storyboardthat.com/> (багато деталей для персоналізації героїв)

- <https://www.pixton.com> (можливість створення віртуального класу, де учні будуть ділитись своїми коміксами)
- <https://makebeliefscomix.com/social-emotional-learning/>

Відмінністю платформи MakeBeliefsComix є те, що вона допомагає створити саме СЕН-комікс, оскільки має вже готові шаблони, які можна заповнювати онлайн або роздрукувати, з переліком відповідних тем (емоційний інтелект, емпатія, вдячність, мрії та бажання тощо).

Рис. 3. СЕН-комікс, створений в MakeBeliefsComix

Онлайн-книги. Розвиток штучного інтелекту розширює можливості користувачів. Так, платформа Storybooks <https://www.storybooks.app/> генерує історії за запитом учня/вчителя відповідно до СЕН тем – дружба, доброта, командна робота, вирішення проблем, відповідальність, емпатія тощо. Користувач також може обрати художній стиль ілюстрацій і мову. Наприкінці згенерованих історій подається 3 питання, які учні обговорюють після прочитання історії. Безкоштовно версія дозволяє створити 2 історії, але існує бібліотека з усіма згенерованими роботами. Приклад історії про вирішення проблеми: <https://www.storybooks.app/story/BpWrgqrLig>

Висновки. Метод сторітелінгу постає досить дієвим інструментом проговорення учнями своїх емоцій і ставлення до проблем, допомагає їм висловити емпатію, сформувані власну етичну позицію та культуру соціально відповідальної поведінки, візуалізує загальнолюдські цінності та моделі життєвого досвіду, розбудовує етику ведення діалогу і висловлення власних думок, ідей, переконань. Таким чином, використовуючи сторітелінг на уроках уможлиблюється формування в учнів ключових соціально-емоційних компетентностей, а застосування його цифрового формату (кубіки для сторітелінгу, Emoji Save Painting, комікси, генератори книжок) робить цей процес цікавим і сучасним.

Література

1. Аналітичний огляд «Можливості для реалізації соціально-емоційного навчання в рамках реформи «Нова українська школа» / за заг. ред. Л. Гриневич, С. Калашнікової. Київ : «Видавнича група «Шкільний світ», 2021. 312 с.

2. Дослідження соціально-емоційних навичок учнів: відповіді організаторів. URL : <https://sqe.gov.ua/doslidzhennya-socialno-emociynikh-nav/> (дата звернення: 10.08.2023)

3. Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Організаційно-педагогічні умови формування в учнів м'яких навичок шляхом

соціально-емоційного та етичного навчання» на базі закладів загальної середньої освіти України на листопад 2019 – грудень 2024 років : Наказ Міністерства освіти і науки України №1431 від 18.11.2019 р. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2019/11/19/1431-vid-18112019.pdf> (дата звернення: 10.08.2023)

4. Салюк Б., Школа І. Цифровий сторітеллінг у навчанні англійської мови здобувачів вищої освіти. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. Вип. 2. Бердянськ : БДПУ, 2022. С. 375–384.

5. Соціально-емоційне та етичне навчання. URL : <https://www.edcamp.ua/seelukraine/> (дата звернення: 10.08.2023)

6. Catala A., Gijlers H., Visser I. Guidance in storytelling tables supports emotional development in kindergartners. *Multimedia Tools and Applications*. 2023. Vol. 82. P. 12907–12937.

7. Harnessing the Power of Storytelling in Social-Emotional Learning. URL : <https://www.storybooks.app/blog/social-emotional-learning> (дата звернення: 13.08.2023)

8. Koivula M., Turja L., Laakso M. Using the Storytelling Method to Hear Children's Perspectives and Promote Their Social-Emotional Competence. *Journal of Early Intervention*. 2020. Vol. 42 (2). P. 163–181.

9. What is the CASEL Framework? URL : <https://casel.org/fundamentals-of-sel/what-is-the-casel-framework/> (дата звернення: 13.08.2023)

References

1. Hrynevych, L., Kalashnikova, S. (ed.) (2021). *Analitichnyi ohliad «Mozhlyvosti dlia realizatsii sotsialno-emotsiinoho navchannia v ramkakh reformy «Nova ukrainska shkola»* [Feasibility Study on Opportunities for SEL within New Ukrainian School Reform]. Kyiv : «Vydavnycha hrupa «Shkilnyi svit». [in Ukrainian]

2. Derzhavna sluzhba yakosti osvity Ukrainy (2023). *Doslidzhennia sotsialno-emotsiinykh navychok uchniv: vidpovidi orhanizatoriv* [Research on Social-Emotional Skills of Students: Organizers' Responses]. URL : <https://sqe.gov.ua/doslidzhennya-socialno-emocivnykh-nav/> [in Ukrainian]

3. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy (2019). *Pro provedennia eksperymentu vseukrainskoho rivnia za temoiu «Orhanizatsiino-pedahohichni umovy formuvannia v uchniv miakykh navychok shliakhom sotsialno-emotsiinoho ta etychnoho navchannia» na bazi zakladiv zahalnoi serednoi osvity Ukrainy na lystopad 2019 – hruden 2024 rokiv : Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy №1431 vid 18.11.2019 r.* [On conducting an all-Ukrainian level experiment on the topic «Organizational and pedagogical conditions for the formation of soft skills in students through socio-emotional and ethical learning» on the basis of general secondary education institutions of Ukraine for November 2019 – December 2024: Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 1431 dated 18.11.2019]. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2019/11/19/1431-vid-18112019.pdf> [in Ukrainian]

4. Saliuk, B., Shkola, I. (2022). *Tsyfrovyi storitellinh u navchanni anhliskoi movy zdobuvachiv vyshchoi osvity* [Digital storytelling in teaching English language to higher education applicants]. *Naukovi zapysky Berdianskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu*. Seria: Pedahohichni nauky – Scientific papers of Berdiansk State Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences, Issue 2, 375–385. [in Ukrainian]

5. EdCamp Ukraine (2022). *Sotsialno-emotsiine ta etyчне navchannia* [Socio-emotional and ethical learning]. URL : <https://www.edcamp.ua/seelukraine/> [in Ukrainian]

6. Catala, A., Gijlers, H., Visser, I. (2023). *Guidance in storytelling tables supports emotional development in kindergartners*. *Multimedia Tools and Applications*, vol. 82, 12907–12937. [in English]

7. Storybooks (2023). *Harnessing the Power of Storytelling in Social-Emotional Learning*. URL : <https://www.storybooks.app/blog/social-emotional-learning> [in English]

8. Koivula, M., Turja, L., Laakso, M. (2020). *Using the Storytelling Method to Hear Children's Perspectives and Promote Their Social-Emotional Competence*. *Journal of Early Intervention*, vol. 42 (2), 163–181. [in English]

9. CASEL (2023). *What is the CASEL Framework?* URL : <https://casel.org/fundamentals-of-sel/what-is-the-casel-framework/> [in English]

АНОТАЦІЯ

Сучасне освітнє середовище активно інтегрує соціально-емоційне навчання (СЕН), щоб сприяти соціальній адаптації, етичній культурі та емоційному розвитку учнів. У цій статті розглядається метод цифрового сторітелінгу як інструмент формування соціально-емоційних компетентностей учнів під час занять з англійської мови.

У статті розглядаються соціально-емоційні компетентності, відомі як CASEL5, якими є самоусвідомлення, саморегуляція, побудова стосунків, прийняття відповідальних рішень, соціальна свідомість. Водночас, аналіз чинних в Україні стандартів для базової і повної загальної середньої освіти (2011 і 2020 років) засвідчив продуктивність саме мовно-літературної освітньої галузі в інтеграції соціально-емоційного навчання, де використання методу сторітелінгу, зокрема цифрового, уможливує формування ключових соціально-емоційних компетентностей учнів.

Метод цифрового сторітелінгу впроваджуються через різні онлайн-платформи та відповідні завдання. Наприклад, створення коміксів постає як візуалізація комплексних історій, що допомагає учням вдосконалювати не лише СЕН компетентності, а й іншомовну комунікативну компетентність, креативність і цифрову грамотність. Цій меті сприяє також використання онлайн кубиків для сторітелінгу, емоджі.

У статті також висвітлюються онлайн-книги з підтримкою штучного інтелекту як інструмент для соціально-емоційного навчання. Платформа Storybooks генерує онлайн-книги за запитом користувача. Згенеровані історії узгоджуються з темами соціально-емоційного навчання і наприкінці містять питання, що активізують обговорення серед учнів, таким чином спонукаючи їх до критичного мислення та роздумів.

У дослідженні виявлено, що цифровий сторітелінг слугує для учнів потужним каналом для вираження емоцій, емпатії, вдосконалення етичних навичок та соціальної відповідальності. Цей метод розвиває конструктивний діалог, артикуляцію думок і переконань, а також візуалізацію універсальних цінностей і життєвого досвіду, а відтак сприяє цілісному розвитку соціально-емоційних компетентностей в учнів.

Ключові слова: цифровий сторітелінг, соціально-емоційне навчання, соціально-емоційні компетентності, уроки англійської мови.